

VÖRÖS ISTVÁN

Hegel Heidelbergben
(1816)

Úgy látszik, bekövetkezett
az az időpont, amikor a filozófia
ismét várhat figyelmet és szeretetet,
mondja Hegel professzor Napóleon
leverése, a forradalom és következményeinek
elhárítása után. Ez a csaknem elnémult
tudomány ismét megszólalhat, mondja.
A világszellem annyira el volt
foglalva a valóságban,
nem tudott befelé fordulni
s önmagába mélyedni.

Heidelbergben tart székfoglalót,
az egész filozófiatörténet összetalálkozik
személyében, összeáll történeté.
A világszellem nem jött be az előadásra,
kint járkal a Philosophenweg-en,
de ő maga nem filozofál, nem gondolkodik,
nem töpreng, nem analizál,
nem értelmez, nem elemez,
nem összegez, nem következtet,
nem kételkedik és nem véleményez,
nem vitat és nem ért meg semmit.
Nem a semmit nem,
nem a valamit igen,
nem a mindent talán.
Madarakat etet.
A morzsákért egy pinty,
aztán egy cinke száll a tenyerére.

Roncsok között

Roncsok között élek.
Téged csak az elmebeteg
szeretnek, a fogyatékosok olvasnak,
a buták értenek, mondja a feleségem.
Nekem se kéne szeretnem téged,
de közeledik az ezüstlakodalmunk,
nem vonulhatok vissza, folytatja.

De ők, az olvasóim, megértőim,
engem szeretők, bennem vannak,
minden csak odabent történik,
kint a világszellem dül-fül,
viharok támadnak, a történelemből
kicsap a hőség, az emberből
a fák közé, ahol épp kirándulók trappolnak
bakancsban, rövidnadrágban.

Székelhagyóbeszéd

Kitettek az egyetemi szobámból.
Az egész épületet bezárják,
pár éve láttam fölépülni,
és most fölösleges lett.
A világszellem annyira el van
foglalva a valóságban,
nem tud befelé fordulni
s önmagába mélyedni.

A világ tárgyak és dolgok halmaza,
a közöttük lüktető rend a szellem,
a dolgok nélkül nem tudna lüktetni,
a lüktetés nélkül a dolgok

már rég a semmiben áznának,
mint vörösborral leöntött abrosz
a sós vízben.

Visszük a diákokkal a könyveimet,
a rám maradt cserepesvirágot
a szomszéd épületbe,
ahol a döntések vasrácsként
vannak az ablakra csavarozva,
de egy kismama megállít a folyosón,
a telefonján mutatja háromhetes
babáját. Olyan nyugodtan alszik,
mint a világszellem.
Nem tudom, honnan veszik,
hogya nyugalom a megoldás bármire?

Nem azért

Nem azért írok, hogy olvassák,
nem azért írok, hogy elolvassák,
nem azért írok, hogy beolvassák,
nem azért írok, hogy kiolvassák,
amit írok. hanem hogy egyben,
egyszerre bent és kint maradjon,
ami az írás által létrejön, létremegy,
az olvasó illetéktelen beavatkozása
elrémít, nem tartozik rá, amit írok,
maradjon csak az enyém,
az én kis fénylő titkom,
nem akarom, hogy mindent megértsen,
nem akarom, hogy sírjon,
nem akarom, hogy nevéssen,
nem akarom, hogy meggyűlöljön,
vagy ami még rosszabb, megszeressen.

Menedék

Micsoda menedék bent ülni egy egyetemi
órán, miközben a világ kint marad.
Mit a világ, az bejöhet!
A saját hülyeségem maradjon kint,
a saját gyengéim, saját gyávaságom.
A katedráról visszaverődő fény
bebalzsamoz, a hülyeség józanságnak
mutatja magát, a gyengéim összekapják
magukat, nem erősködnek már,
a gyávaság megszólalni sem mer,
beszél helyette valaki más,
még mindig nem én, már régóta
nem én.

A világ bejön, leül a padba,
hallgat, jegyzetel,
kint telik az idő,
itt halmokban áll, mint kincstárban
az arany, ha volt valaha is
ilyen kincstár, és nem minden
dobozokban, ládikákban,
széttöltve órákba, percekbe,
nem áll az óra mutatója,
hol meglódul, hol letapad.
Mintha kis gombócokat gyúrnék,
gyűröm az időt, a kintet kintre,
a bentet ide be, a seholt sehová,
mindent mindenképp
mindentől távol,
valamihez se közel.